Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің Ғылым, жоғары білім және тіл саясаты мәселелері жөніндегі қоғамдық кеңес отырысының

ХАТТАМАСЫ

Астана қ., Мәңгілік Ел к-сі, 8 *№ 4* *2026 жылғы 26 мамыр*
№ 1039 кабинет *сағ. 16:00*

Б.Б. Мамраев төрағалық етті

Қатысқандар: Қоғамдық кеңес мүшелері (тізім бойынша).

Шақырылғандар: Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің өкілдері (тізім бойынша); Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің Қоғамдық кеңесінің төрағасы – О.Г. Кузовлева.

Күн тәртібі:

1. Жоғары білім және ғылым қызметкерлерін әлеуметтік, зияткерлік қорғау туралы мәселе *(ЖЖБК, ҒК, ҒЖБССҚК, А.М. Мұқашева).*
2. Ғылым және жоғары білім саласындағы кадр саясаты туралы *(ЖЖБК, ҒК, ПДжБД, Н.Б. Қалабаев).*

Күн тәртібі қоғамдық кеңес мүшелерімен бірауыздан қабылданды.

Күн тәртібін қарастыру және ашық талқылау қорытындысы бойынша төмендегі шешімдер мен ұсынымдар қабылданды:

1. Жоғары білім және ғылым қызметкерлерін әлеуметтік, зияткерлік қорғау туралы мәселе

(Мамраев, Мұқашева, Жарасова, Айболдинов, Ырсалиев, Жапарова, Ашкин, Зейілбек, Таубаев)

Бірінші мәселе бойынша:

1. Қоғамдық кеңес мүшесі Айгүл Мақсатқызы Мұқашеваның баяндамасы назарға алынсын.

2. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім Комитетінің төрағасы Гүлжан Сағидоллақызы Жарасованың ақпараты назарға алынсын.

3. Қазақстан Республикасы Еңбек және әлеуметтік қорғау министрлігі Қоғамдық кеңесінің төрағасы Ольга Григорьевна Кузовлеваның ақпараты назарға алынсын.

4. Қоғамдық кеңес ұсынады:

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім комитетіне:

1) мүдделі ұйымдармен бірлесіп саладағы әлеуметтік әріптестік пен ұжымдық-шарттық жұмыстың тиімділігін арттыру мәселелерін пысықтау;

2) кәсіподақпен бірлесіп жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының (бұдан әрі – ЖЖОКБҰ) әлеуметтік жауапкершілік стандартын енгізу жөнінде ұсыныстар әзірлесін;

3) қазақстандық ғалымдарды репатриациялау бағдарламаларын және елде ғылыми кадрларды ұстап қалу жөніндегі шараларды әзірлеу мәселелерін қарастыру;

4) ЖЖОКБҰ-да профессорлық-оқытушылық, әкімшілік-басқарушылық, оқу-көмекші және қызмет көрсетуші персоналдың арақатынасы нормативтерін белгілеу мәселелерін қарастыру;

5) Педагогикалық және ғылыми қызметті қоса атқаратын оқытушылар үшін ғылыми демалысты заңнамалық бекіту мәселелерін қарастыру;

6) профессор-оқытушылар құрамының цифрлық және технологиялық құзыреттерін дамыту және кадрларды жүйелі қайта даярлауды ұйымдастыру мәселелерін қарастыру;

7) меншік нысанына және мәртебесіне қарамастан жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарындағы педагогикалық процеске байланысты лауазымдар санатын — жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының әкімшілік-басқару персоналын (бұдан әрі — ӘБЖ) көздеуге міндетті.

Басқару функцияларын тікелей жүзеге асыратын немесе ЖЖОКБҰ басқаруды техникалық қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды орындайтын қызметкерлердің санаты.

ӘБЖ құрамына: ЖЖОКБҰ басшысын, оның қызмет бағыттары бойынша орынбасарларын, сондай-ақ басқару функцияларын жүзеге асыратын құрылымдық бөлімшелердің басшылары мен қызметкерлерін қосу.

Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында педагог мәртебесін реттейтін нормативтік құқықтық актінің жоқтығын атап өту.

Осыған байланысты жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының ғылыми-педагогикалық қызметкерлері лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын әзірлеу және бекіту қажет *(бұдан бұрын тиісті норма ХӘҰ-ның 2018 жылғы 31 қазандағы № 602 бұйрығымен алынып тасталды) (ҚК мүшесі Е.К. Айболдиновтың ұсынысы);*

8) беделді және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау және «Әділетті Қазақстан: заң мен тәртіп» қағидаттарын сақтау мақсатында ҚР Президентінің Қазақстан халқына Жолдауы шеңберінде барлық үміткерлердің көрсеткіштерін саралауды енгізе отырып, бірінші басшыларды және олардың

орынбасарларын тағайындау бойынша конкурстың барлық кезеңдерін өткізу рәсімін цифрландыруды қамтамасыз етсін *(ҚК мүшесі Е.К. Айбульдиновтың ұсынысы);*

9) Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымының Басқарма Төрағасы - ректорын сайлау жөніндегі республикалық комиссияны жетілдіру жөніндегі мәселелерді қарау *(ҚК мүшесі А.Қ. Күрішбаевтың ұсынысы қоса беріледі);*

Ғылым комитетіне:

10) зертханалар құруға гранттар бөлу және оларды кейіннен базалық қаржыландыруға ауыстыру мәселесін қарастыру *(ҚК мүшесі Г.А. Жапарованың ұсынысы);*

11) ғылыми жобаларды қаржыландыру, бөлінген қаражатты игеру, сондай-ақ ғылыми-техникалық сараптама тетіктерін жетілдіру мәселелерін қарау *(ҚК мүшесі А.А. Таубаевтың ұсынысы).*

2. Ғылым және жоғары білім саласындағы кадр саясаты туралы

(Мамраев, Қалабаев, Күрішбаев, Мырзабекова, Жапарова, Айболдинов, Сәдуақасова, Ырсалиев, Ашкин)

Екінші мәселе бойынша:

1. Қоғамдық кеңес төралқасының мүшесі Найман Бөбейұлы Қалабаевтың баяндамасы назарға алынсын.

2. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім Комитетінің төрағасы Гүлжан Сағидоллақызы Жарасованың баяндамасы назарға алынсын.

3. Персоналды дамыту және басқару департаментінің директоры Айнұр Аюпқызы Мырзабекованың баяндамасы назарға алынсын.

4. Қоғамдық кеңес ұсынады:

1) Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі кәсіптік білім мен жұмыс тәжірибесін ескере отырып, кадрларды іріктеуді қамтамасыз ете отырып, қолданыстағы заңнамаға сәйкес ғылым және жоғары білім саласында кадр саясатын жүргізсін;

2) Ғылым комитеті Ғылым менеджерлерінің кадр резервін жетілдіру мәселелерін қарасын *(ҚК мүшесі А.Қ. Күрішбаевтың ұсынысы қоса беріледі);*

3) басшы лауазымдарға кадрларды іріктеу және ұсыну мәселелерін қарау кезінде ЖЖОКБҰ директорлар кеңесінің жауапкершілігін арттыру.

Қоғамдық кеңестің төрағасы **Б.Б. Мамраев**

Қоғамдық кеңестің хатшысы **О. Махмұтұлы**

ПРЕДЛОЖЕНИЯ
Члена Общественного совета по вопросам науки, высшего образования и языковой политики Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан – Президента Национальной академии наук Республики Казахстан при Президенте Республики Казахстан Куришбаева А.К.
к вопросам Повестки дня заседания 26.05.2026г.

Для совершенствования работы Республиканской комиссии по выборам Председателя Правления – ректора организации высшего и послевузовского образования предлагается следующее:

- разослать членам комиссии Положение о Республиканской комиссии по выборам Председателя Правления – ректора организации высшего и послевузовского образования, а при отсутствии такого Положения – разработать и утвердить его;

- разработать и утвердить критерии отбора Председателя Правления – ректора организации высшего и послевузовского образования, чтобы члены комиссии выставляли баллы по каждому пункту, а на должность назначался кандидат, набравший наибольшее количество баллов; для Председателя Правления – ректора исследовательского университета должны быть отдельные критерии с большим вкладом связанных с наукой критериев;

- обязать каждого кандидата на должность Председателя Правления – ректора организации высшего и послевузовского образования представлять качественные и количественные показатели, над достижением которых он планирует работать после назначения; после назначения Министерство сможет оценивать работу Председателя Правления – ректора по данным показателям;

- рассылать материалы о кандидатах на должность Председателя Правления – ректора организации высшего и

послевузовского образования не менее, чем за 5 рабочих дней до проведения заседания;

- разъяснять членам комиссии, почему те или иные кандидаты не были допущены до рассмотрения комиссией.

В целях обеспечения качества управления научными организациями Национальная академия наук при Президенте Республики Казахстан осуществляет научно-экспертную оценку программ развития научных организаций, представляемых кандидатами на **должности первых руководителей** государственных научных организаций и научных организаций с участием государства.

Научно-экспертная оценка включает анализ:

- соответствия программы государственным приоритетам научно-технологического развития;
- научной репутации кандидата;
- опыта научного и организационного управления;
- результатов научной деятельности;
- международного сотрудничества и привлечения внешнего финансирования;
- реалистичности показателей программы развития.

Предлагается сохранить баланс между автономией уполномоченного органа и усилением профессиональной научной экспертизы кадровых решений. Не превращать Национальную академию наук в кадровый орган, но закрепить её роль как института обеспечения научного качества.

В этой связи **предлагается предусмотреть участие Академии наук** в процедуре отбора руководителей научных организаций не через согласование кандидатур, а через проведение независимой научно-экспертной оценки представляемой кандидатом программы развития ВУЗа и НИИ.

Важное условие, что научно-экспертная оценка программы развития научных организаций, представляемых кандидатами на должности **первыхруководителей** должна быть публично публиковаться на сайте НАН РК вместе с представляемыми программами. Это необходимо, чтобы МНВО не решал вопрос кулуарно после экспертизы.

Для проведения экспертизы программы Национальная академия наук формирует экспертную комиссию по профилю организации.

По кадровой политике.

Предложение, НАН РК совместно с академией госуправления и МНВО проведет отбор и подготовку (курс, школа, программа) кадрового резерва менеджеров науки (директоров, замов).

Через создание кадрового резерва НАН РК при Президенте РК можно будет еще до всех конкурсов влиять и формировать кадровую политику

Список участников
заседания Общественного совета Министерства науки
и высшего образования Республики Казахстан

26 мая 2026 года *16:00 часов*
г. Астана, ул. Мангилик Ел 8 *№ 1039 каб.*

№	**Фамилия, имя, отчество** *(при его наличии)*	**Должность**	**участие**
1.	Мамраев Бейбит Баймагамбетович	Государственный и общественный деятель	офлайн
2.	Ирсалиев Серик Азтаевич	Президент общественного объединения «Центр анализа и стратегии «Белес»	офлайн
3.	Калабаев Найман Бубеевич	Государственный и общественный деятель	офлайн
4.	Мукашева Айгуль Максатовна	Председатель общественного объединения «Казахстанский отраслевой профсоюз работников просвещения, науки и высшего образования»	офлайн
5.	Айбульдинов Еламан Канатович	Проректор по научной работе инновациям акционерного общества «Казахский университет технологии и бизнеса имени К. Кулажанова»	офлайн
6.	Туркестанова Ляззат Максутовна	Главный редактор республиканской образовательной общественно-политической газеты «Білімді ел – Образованная страна»	офлайн
7.	Дюсеков Талгат Петрович	Председатель объединения юридических лиц «Национальная Ассоциация «Pest Control»	офлайн
8.	Джапарова Гульжамал Алькеновна	Ректор университета «Туран-Астана»	офлайн
9.	Щеглова Динара Ринатовна	Вице-министр науки и высшего образования Республики Казахстан	офлайн
10.	Садвокасова Айгуль Какимбековна	Директор Республиканского государственного предприятия на праве хозяйственного ведения «Институт философии, политологии и религиоведения» Комитета науки Министерства науки и высшего образования Республики Казахстан	онлайн

11.	Куришбаев Акылбек Кажыгулович	Президент некоммерческого акционерного общества «Национальная академия наук Республики Казахстан при Президенте Республики Казахстан	онлайн
12.	Таубаев Аяпберген Алданаевич	Ректор университета «Esil University»	онлайн
13.	Байдашева Жанна Амановна	Директор ассоциации «Казахстанский Совет иностранных инвесторов»	онлайн
14.	Мыса Мақпал Мазаққызы	Президент Общественного фонда «Білте қоры»	онлайн
15.	Бейсенбенов Азамат Амангельдинович	Директор Департамента развития человеческого капитала Национальной палаты предпринимателей Республики Казахстан «Атамекен»	онлайн
Приглашенные участники			
1.	Кузовлева Ольга Григорьевна	Председатель Общественного совета Министерства труда и социальной защиты Республики Казахстан	онлайн

Представители Министерства науки и высшего образования РК			
№	**Фамилия, имя, отчество** *(при его наличии)*	**Должность**	**участие**
1.	Джарасова Гульжан Сагидуллаевна	Председатель Комитета высшего и послевузовского образования	офлайн
2.	Зейнулла Айдын Зейнуллаевич	Директор Юридического департамента	офлайн
3.	Есенбаев Ғани Есенбайұлы	Заместитель председателя Комитета по обеспечению качества в сфере науки и высшего образования	офлайн
4.	Мырзабекова Айнур Аюповна	Директор Департамента развития и управления персоналом	офлайн
5.	Акулова Роза Мирамовна	Руководитель управления Департамента развития и управления персоналом	офлайн
6.	Ашкин Арман Айтуганович	Председатель правления АО «Фонд науки»	офлайн
7.	Зейлбек Мухамедали Талгатович	Руководитель управления научных проектов и программ Комитета науки	офлайн
8.	Махмұтұлы Олжас	Секретарь Общественного совета	офлайн